

Однос руковођења и командовања у теорији и пракси војне организације

ВОЈНО ДЕЛО 6/1998.

Потпуковник мр *Бранислав Јовановић*

... Ако бисмо покушали да уопштимо поменуте теорије и ставове, посебно оне о суштини руковођења и командовања као делатности, чини се да их је све могућно свести у три групе: у првој су они аутори за које су руковођење и командовање синоними; други чине мишљења по којима су руковођење и командовање две функције истог садржаја, а у трећој групи су они за које је командовање само део процеса руковођења.

1. *Руковођење и командовање су синоними.* Друкчије речено, то је иста функција организације, само што је неко назива руковођењем, а неко командовањем. Заговорници ове теорије тврде да у сваком процесу рада постоји (поред осталих) скуп послова који се односи на доделу задатака, односно наређивање. Ти акти су формализовани, устаљени и прилагођени војној организацији и познати су као акти командовања. Будући да у оружаним снагама постоји командни однос на релацији претпостављени – потчињени, то се и овај процес назива командовањем, односно руковођењем.

Међутим, одмах се поставља питање: да ли је могућно командовати обухватом, борбеним дејствима, службом, састанком? Није у питању само правилно изражавање, већ и схватање појма командовања. То није само ствар конвенције, већ преиначавање једног смисла у други. Управо зато је ову теорију тешко прихватити. Посебну тешкоћу чини ограничена могућност употребе термина „командовање“, посебно за оне делатности (активности, задатке) за које је једино прихватљив термин „руковођење“.

2. *Руковођење и командовање постоје као две функције истог садржаја*, а шта ће преовладати у датој ситуацији (руковођење или командовање) зависи од старешине.

Мислимо да није тешко доказати неодрживост ове теорије. Колико је познато, она до сада нигде није верификована, јер је нелогично руковођење или командовање. Додуше, ни у овом погледу искључивост није препоручљива.

3. *Командовање је део процеса руковођења.* Суштина ове теорије се заснива на рашчлањавању процеса руковођења на групе послова, које су међусобно повезане и проистичу једна из друге, али се видно изражавају кроз целокупни процес и омогућавају извршавање посебног задатка у склопу општег...